

Analyse T0-T1 Natura 2000-gebied Drouwenerzand (026)

(concept)

Versie: 1 mei 2022

Door: Prolander

De eerste versie¹ van de analyse is gebaseerd op de vegetatiekartering door Dekker en Heinemeijer van 2010 aangevuld met luchtfoto informatie uit 2012. Tezamen vormt deze data de T0 kaart zoals deze ook is toegepast in het vigerende beheerplan voor het Drouwenerzand. De T1 kaart is gebaseerd op de vegetatiekartering van 2017 door Petra Daniëls van Buro Bakker (thans onderdeel van adviesbureau ATKB in Zoetermeer).

Algemeen

Kwantiteit

Op basis van de oppervlaktes aanwezig habitattypen kan vergeleken worden hoe een habitattypen zich qua oppervlak heeft ontwikkeld. Een GIS-analyse (wordt nog uitgevoerd) laat zien waar verplaatsing van de habitattypen heeft plaatsgevonden.

Kwaliteit

In de T0 versie van de habitattypenkaart wordt maar zeer sporadisch melding gemaakt van een vegetatietypen. Juist een VvN determinatie (of SBB) is belangrijk voor het bepalen van de kwaliteit van een habitattypen. In de T1 kaart is deze wijze van vegetatiekartering wel aanwezig. De ontwikkeling van de kwaliteit van de habitattypen is dan ook niet op basis van VvN kwalificatie af te leiden.

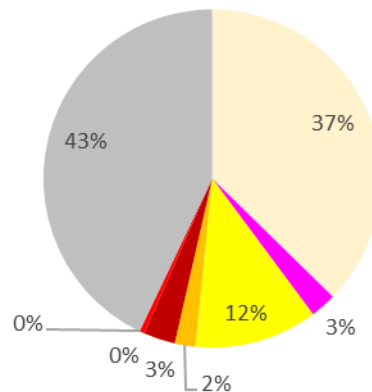
Tabel 1: *Ontwikkeling van oppervlaktes (in ha's) aanwezige habitattypen tussen 2010 (T0) en 2017 (T1) van het Natura 2000-gebied Drouwenerzand.*

---

¹ Dit document is onderdeel van het werkproces om te komen tot een definitieve habitattypenkaart. De ligging en oppervlaktes van de habitattypen in dit rapport zijn daarmee niet definitief en kunnen nog onderhevig zijn aan wijzigingen die noodzakelijk zijn voor het produceren van de definitieve kaart.

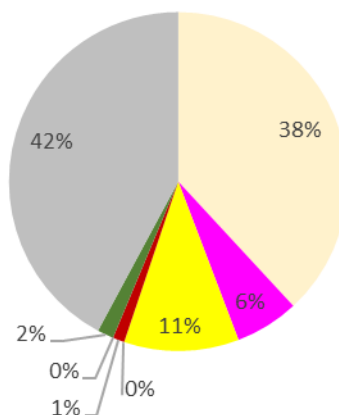
Habitatype	naam	T0		T1	
		oppervlak (ha)	%	oppervlak (ha)	%
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	828,21	37,3%	843,37	38,1%
H2320	Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen	55,59	2,5%	135,10	6,1%
H2330	Zandverstuivingen	261,49	11,8%	243,12	11,0%
ZGH2330	Zoekgebied Zandverstuivingen	43,60	2,0%	0,00	0,0%
H5130	Jeneverbesstruwelen	67,38	3,0%	24,78	1,1%
H6230	Heischrale graslanden	10,58	0,5%	0,00	0,0%
H9190	Oude eikenbossen	0,00	0,0%	34,54	1,6%
H0000	Geen habitatype	952,42	42,9%	932,37	42,1%
		2.219,26	100,0%	2.213,27	100,0%

Drouwenerzand Habitattypen T0

■ H2310
 ■ H2320
 ■ H2330
 ■ ZGH2330
 ■ H5130
 ■ H6230
 ■ H9190
 ■ H0000

Drouwenerzand Habitattypen T1

■ H2310
 ■ H2320
 ■ H2330
 ■ ZGH2330
 ■ H5130
 ■ H6230
 ■ H9190
 ■ H0000

Stuifzandheide met struikhei (H2310)

Met inachtneming van waarnemingseffecten is het oppervlak stuifzandheide min of meer gelijk gebleven (828 versus 843 ha). Volgens de bodemkaart van 2016 zou een klein deel van

de vegetatie op podzolgrond moeten liggen waardoor de vegetatie zou moeten worden toegewezen aan het habitatype droge heide (H4030). In 2021 heeft Erwin Adema met een grondboor de bodem ter plaatse geanalyseerd en is tot de conclusie gekomen dat de bodem ook daar uit vaaggronden bestaat en er dus geen sprake is van H4030.

Binnenlandse Kraaiheibegroeiingen (H2320)

Het oppervlak H2320 is fors toegenomen van 56 ha in 2010 tot 135 ha in 2017. In het algemeen zien we dat in heel Drenthe het oppervlak H2320 toeneemt. De reden van de toename is niet helemaal duidelijk maar mogelijk speelt verdroging en de relatieve tolerantie voor vermesting en verzuring de binnenlandse kraaiheidebegroeiing in de kaart.

Zandverstuivingen (H2330)

Zeker als het zoekgebied voor zandverstuivingen uit de kartering van 2010 wordt toegewezen aan het 'echte' habitatype H2330 dan is het oppervlak zandverstuiving in 2017 afgenomen. Was er in 2010 nog sprake van 261 ha (én 44 ha zoekgebied), in 2017 is sprake van 243 ha zandverstuiving. De afname is ondanks het gerichte beheer van begrazing toch opgetreden. De verklaring hiervoor ligt toch in het verder dichtgroeien van het open zand. Te weinig strijklengte, het optreden van tankmos en de gevolgen van de overmaat stikstof zijn hier debet aan. De in het beheerplan geschetste problematiek op deze punten is nog steeds actueel.

Jeneverbesstruwelen (H5130)

Merkwaardigerwijs is het oppervlak jeneverbesstruwelen behoorlijk afgenomen. Ondanks het optreden van verjonging is toch sprake van achteruitgang van de oude struiken van 67 ha naar 25 ha. Toch is het onwaarschijnlijk dat een dergelijke afname het gevolg is van veroudering. Vermoedelijk speelt hier ook mee dat een aanscherping van de inventarisatiesystematiek leidt tot minder oppervlak jeneverbesstruweel zonder dat het aantal struiken (sterk) is afgenomen.

Heischraal grasland (H6230)

In T1 ontbreekt het habitatype H6230. Al vanaf het vaststellen van de aanwezigheid van H6230 in de T0 kaart ontstond de nodige discussie over het wel of niet voldoen aan de voorwaarden voor heischraal grasland. De aanwezigheid van wilde tijm trok de vegetatie nog net over de streep maar de abiotische omstandigheden voor de aanwezigheid van het habitatype waren eigenlijk al niet (meer) aanwezig. De verwachting was dan ook dat het habitatype op korte termijn zou verdwijnen en dat inspanning om deze ontwikkeling te keren verspilde moeite was. Waarschijnlijk vond de aanwezigheid van het habitatype zijn oorzaak in de lichte bemesting en bekalking van een aangrenzend landbouwperceel.

Oude eikenbossen (H9190)

'Nieuw' voor het Drouwenerzand is de aanwezigheid van Oude eikenbos (H9190). Het is natuurlijk merkwaardig dat een eikenbos van 100 jaar 'ineens' uit het niets zou verschijnen. Waarschijnlijk is

de oorzaak van het ontbreken dat destijds onduidelijk was wat de ouderdom van het bos was.
Nader onderzoek moet uitwijzen waarom destijds dit habitatype niet is toegekend.